

Vlaams
Parlement

ingediend op **273** (2019-2020) – Nr. 1
22 april 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Steven Coenegrachts

over de impact van de coronacrisis
op het beleidsveld Jeugd

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Gustaaf Pelckmans;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Annuleringen	4
1.2. Communicatie	6
1.3. Kwetsbare jongeren	7
2. Bespreking	9
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissie	9
2.2. Antwoordenronde.....	13
Gebruikte afkortingen	17

Op donderdag 9 april 2020 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over de impact van de coronacrisis op het beleidsveld Jeugd met Benjamin Dalle, Vlaams minister van Media, Jeugd en Brussel.

(Tijdens de commissievergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen. Minister Benjamin Dalle integreerde in zijn toelichting de antwoorden op de vragen die commissieleden hem vooraf hadden bezorgd.)

1. Toelichting

Minister Benjamin Dalle leidt uit de vele vragen het belang van de jeugdsector af. Ook het samenlevingsbepalende karakter van de coronacrisis, zeker voor jongeren, komt duidelijk naar voren. De vragen gaan over het beleidsdomein in zowel de strikte zin, het jeugdwerk, als over de algemene situatie van kinderen en jongeren, in het bijzonder de meest kwetsbaren.

Voor de acties van de voorbije weken konden minister Dalle en zijn kabinet rekenen op sterke ondersteuning van het Departement CJM. Er is getracht zoveel mogelijk met de wensen van het werkveld rekening te houden en goed en permanent te overleggen met de lokale bestuurders en de jeugdorganisaties, in het bijzonder De Ambrassade, de Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat. Het kabinet hanteert steeds de jeugdreflex: voor het eigen beleidsdomein, maar ook in het overleg met de andere Vlaamse en federale ministers. De minister heeft geprobeerd snel en op korte termijn maatregelen te nemen maar ook op langere termijn zaken veilig te stellen.

1.1. Annuleringen

Op 12 maart 2020 maakte minister Benjamin Dalle, samen met De Ambrassade, de eerste coronagerelateerde beslissing bekend. Die beslissing kwam er op vraag van vele koepelorganisaties en ging over weekend- en weekactiviteiten. De beslissing reikte op dat moment tot 3 april, tot de aanvang van de paasvakantie. Kort nadien is er beslist om alle activiteiten en jeugdvakanties tijdens de paasvakantie te annuleren, wat uiteindelijk de enige juiste beslissing bleek te zijn. Ze had wel een enorme impact op kinderen en jongeren zelf en hun ouders en families, maar ook op de jeugdsector, zowel organisatorisch als financieel.

Het is een recht van ouders om inschrijvingsgeld terug te vragen. De verenigingen bieden echter ook andere opties aan, waaronder het herboeken van vakanties, zelfs tot en met de paasvakantie van 2021. Anderen hebben het onlineaanbod versterkt. Aan ouders voor wie het haalbaar is, wordt soms gevraagd het inschrijvingsgeld gewoon te laten vallen. De minister heeft die vraag ondersteund met een solidariteitsoproep. Daarnaast zorgde hij er samen met de federale overheid voor dat ouders blijven genieten van het fiscale voordeel, ook als de vakantie geannuleerd wordt. Dit geldt natuurlijk enkel als het inschrijvingsgeld betaald wordt. Het is te vroeg om het definitieve resultaat te beoordelen, maar heel wat ouders zijn erop ingegaan.

Gevolg is dat er alternatieven gezocht werden voor ouders die tijdens de paasvakantie geen opvangmogelijkheden hebben. In samenwerking met de ministers Bart Somers, Wouter Beke en Ben Weyts heeft minister Benjamin Dalle dus voorzien in noodopvang tijdens de paasvakantie. Door de beslissing van de Veiligheidsraad kregen de lokale besturen de regie, en de scholen een centrale rol. Het beleidsveld

Jeugd speelde een prominente rol, mede dankzij een goede samenwerking met Bataljong en de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, die vrijwilligers leverden.

In de doelgroep kwamen op vraag van het beleidsveld naast kinderen van ouders met een baan in prioritaire sectoren als veiligheid en gezondheidszorg, ook de kwetsbare kinderen en jongeren. Nog niet zoveel van hen vinden de weg, maar het is belangrijk dat de mogelijkheid er is.

De beslissing over de paasvakantie heeft natuurlijk een aanzienlijke impact op de jeugdwerkorganisaties. De paasvakantie is naast de zomervakantie een piekmoment. Naast kampen, buitenlandse vakanties en speelpleinen vinden ook veel animatorcursussen plaats. De respectieve ministers van Jeugd en Cultuur hebben snel duidelijkheid gebracht over de subsidiedossiers: de deadlines blijven behouden maar indieners kunnen het dossier later vervolledigen. Dat is verder uitgewerkt in het crisioverleg met de Vlaamse cultuur-, jeugd- en mediasector. Aan organisaties werd gevraagd om de financiële impact zo concreet mogelijk in kaart te brengen.

De Vlaamse Regering keurde op 3 april een noodbesluit goed met concrete maatregelen voor jeugdwerkorganisaties. Ten eerste kunnen kosten voor activiteiten die door de coronacrisis niet, beperkt of gewijzigd hebben kunnen plaatsvinden, worden uitbetaald binnen de perken van de toegekende subsidie. Er komt een versnelde voorschotbetaling om liquiditeitsproblemen te dempen. De administratie houdt bij de beoordeling van erkenningsaanvragen die de verenigingen momenteel voorbereiden, rekening met de impact van de crisis op hun mogelijkheden om activiteiten te organiseren. Normaal moet een organisatie een bepaald aantal activiteiten organiseren in de periode voorafgaand aan de erkenningsaanvraag. Voor reeds erkende en gesubsidieerde organisaties geldt hetzelfde. Indien ze aantonen dat ze voldoende kosten hebben gemaakt, zal de eventuele niet-uitvoering van activiteiten tijdens deze periode geen impact hebben op de beoordeling van hun erkenning of uitvoering van de subsidieovereenkomst.

Ook voor het kadervormingstraject komt er een tijdelijke versoepeling. Cursussen in de periode van 13 maart tot 15 november 2020 kunnen opgesplitst worden. Cursisten die minstens vijftien uur cursus moesten volgen voor de zomer, kunnen hun stage doen tijdens de zomermaanden en nadien de rest van de cursus volgen. Dat geeft verenigingen de kans om de eerste cursus in een weekend kort voor de zomer te laten plaatsvinden.

Minister Benjamin Dalle heeft een voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voorgelegd om het verplichte evaluatiemoment facultatief te maken. De Raad van State buigt zich momenteel over die wijziging. De goedkeuring door het parlement zal nog enige tijd vergen, maar via een administratieve maatregel kan die wijziging op korte termijn impact hebben, waardoor jongeren die de cursus en stage met succes hebben doorlopen, nu al een attest zouden krijgen. Voor jongeren van wie de maximale trajectduur van drie jaar binnenkort verstrijkt, wordt die verlengd tot 15 november 2020. De maatregelen werden positief onthaald in de jeugdsector.

Daarnaast zijn er enkele generieke maatregelen waarvan ook de jeugdsector gebruik kan maken. Sommige zijn federaal, voornamelijk onder de bevoegdheid van minister Nathalie Muylle, bijvoorbeeld de regels voor technische werkloosheid en overbruggingskredieten voor zelfstandigen. In de Vlaamse Regering heeft onder meer minister Hilde Crevits ter zake belangrijke beslissingen genomen. De hinderpremie van 4000 euro voor ondernemingen of zelfstandigen die tot sluiting verplicht zijn, geldt ook voor de jeugdsector. Ook de geprofessionaliseerde jeugthuizen komen in aanmerking. Geprofessionaliseerd betekent dat ze minstens één vte in het jeugdwerk inzetten en een economische activiteit hebben, zoals een bar of concertorganisatie. Een andere mogelijkheid is de compensatiepremie van

3000 euro voor zelfstandigen – en van 1500 euro voor zelfstandigen in bijberoep – die niet verplicht zijn te sluiten maar hun omzet zien dalen met meer dan 60 procent. Ook freelancers in de jeugd- of mediasector kunnen daarop een beroep doen.

De minister vervolgt met de specifieke maatregelen voor jeugdverblijfcentra en hostels. Sinds 19 maart zijn die verplicht te sluiten. Al voor de paasvakantie kwamen er heel wat annuleringen. Met het oog op de specificiteit van de regelgeving voor jeugdverblijfcentra is er een goede samenwerking tussen de ministers Benjamin Dalle en Zuhal Demir, en hun kabinetten. De maatregelen staan in de nota van minister Zuhal Demir, met een duidelijk financieel kader voor in totaal 6 miljoen euro. 5 miljoen euro komt in een steunfonds voor sociaal en jeugdtoerisme. De pachtgelden van de jeugdherbergen van Toerisme Vlaanderen worden volledig kwijtgescholden, ter waarde van ongeveer 1 miljoen euro.

Over het meer algemene noodfonds voor diverse gesubsidieerde sectoren, cultuur, jeugd, media en sport, sierteelt en toerisme – waarvoor 200 miljoen euro vrijgemaakt is – kan minister Benjamin Dalle vandaag nog geen volledige duidelijkheid geven. De verdeling tussen de sectoren en de distributiemechanismen zullen de komende weken op punt gesteld worden. De jeugdsector heeft grote schade geleden, die niet volledig zal kunnen worden gecompenseerd. Toch zal er een belangrijk bedrag van het fonds naar die sector gaan.

1.2. Communicatie

Informatie is een volgend belangrijk aspect. De kabinetten van ministers Benjamin Dalle en Ben Weyts hebben heel snel vergaderd met de VRT-top over aanpassingen aan de programmatie. De openbare omroep heeft doelgroepen afgebakend: ouderen, maar ook peuters, kleuters en jongeren. Aangezien de impact op de vrijetijdsactiviteiten van kinderen en jongeren aanzienlijk zou worden en de lessen in het onderwijs stopgezet werden, kwam er een educatief aanbod waaraan zowel Ketnet, Ketnet Junior, Eén, Canvas en Sporza bijdroegen. De minister geeft het voorbeeld van Eén met Tik Tak, Kaatje Kameraadjes, Biba & Loeba en schooltelevisie. Hij vermeldt ook de factcheckingrubriek op [vrtnws.be](https://www.vrtnws.be). Ook de private mediabedrijven nemen heel wat initiatieven om alle Vlamingen, maar zeker kinderen en jongeren, goed te informeren.

Voorts lanceerde minister Benjamin Dalle samen met de minister-president een grootschalige communicatiecampagne, de check-check-checkcampagne:

- ik blijf thuis en was regelmatig mijn handen;
- ik hou met ouderen alleen digitaal of telefonisch contact;
- als ik toch echt buiten moet zijn, hou ik 1,5 meter afstand.

FamousGrey, dat de campagne begeleidt, heeft veel aandacht besteed aan kinderen en jongeren, met bijvoorbeeld een paginagrote advertentie die kan uitgeknipt worden. Recent heeft de Vlaamse Regering beslist extra te investeren in informatie en dialoog met onder meer jongeren, in WAT WAT, Awel, 1712 en 1813.

WAT WAT bereikt in deze tijd nog meer jongeren. Het ontvangt een subsidie van 100.000 euro voor het gecoördineerd verzamelen, bundelen en verspreiden van waarheidsgetrouwe, accurate en actuele informatie op verscheidene kanalen om:

- jeugdinformatie gericht te bundelen;
- het mentale welbevinden te verbeteren;
- nepnieuws en dergelijke op te sporen;
- met influencers in Vlaanderen samen te werken om een breder bereik te realiseren;
- mediaruimte gericht te gebruiken met als bijzonder doel kwetsbare jongeren bereiken.

De bedoeling van WAT WAT is jongeren te informeren op plekken waar jongeren zijn en daartoe alle bestaande kanalen te verkennen en gebruiken, waaronder Instagram en TikTok.

Deze periode heeft zo al een grote impact op kinderen en jongeren, maar des te meer op degenen die thuis in een moeilijke situatie zitten door:

- een krappe huisvesting;
- armoede;
- ouders die kampen met een verslaving;
- huiselijk geweld of misbruik.

Maatregelen daarvoor zijn nu belangrijk, maar na de lockdown minstens evenzeer. Naast de teleonthaaldiensten 1712 en 1830 ontvangt ook Awel een extra subsidie van 75.000 euro voor het versterken en het continueren van het contingent vrijwilligers-beantwoorders en het opleiden van een nieuwe reserve vrijwilligers. Eerder deze week startte een campagne van Awel. Bruno Vanobbergen, algemeen directeur bij het agentschap Opgroeien, heeft die op de VRT toegelicht, in Vandaag. Awel is er voor alle jongeren met vragen, maar de hoop is dat ook de kwetsbare jongeren er hun weg naar vinden.

De extra middelen zullen gebruikt worden voor extra ondersteuning voor een toegenomen aantal oproepen, onder meer ten gevolge van de informatiecampagnes en gewijzigde problemen, in het bijzonder voor mentaal welbevinden en integriteit. Het geld gaat ook naar de opleiding en de ondersteuning van vrijwilligers en kandidaat-vrijwilligers via webinars. Voorts is het bestemd voor extra ondersteuning van het stafpersoneel, dat nu continu fungeert als back-up voor vrijwilligers-beantwoorders.

Voor de uitbraak van het coronavirus waren er 413 vrijwilligers actief bij Awel. In oktober 2019 is de reguliere opleiding van nieuwe vrijwilligers gestart. Die is nu afgerond. Vanaf volgende week stromen er zestig nieuwe vrijwilligers binnen. Van de bestaande vrijwilligers volgt nu een twintigtal, dat was opgeleid voor telefoon en e-mail, een specifieke bijscholing van drie weken over chatten met kinderen en jongeren. Het gaat om een extra engagement van bestaande vrijwilligers.

Met de impuls van 75.000 euro zal Awel onder meer de onlineopleiding voor nieuwe vrijwilligers organiseren, van 3 mei tot 30 juni. De informatiecampagne om hen te werven en op te leiden loopt al. Er worden minstens dertig inschrijvingen verwacht. De opleiding houdt ook een stage in, waardoor al in juni een deel van deze vrijwilligers kan worden ingezet.

Ook voor de corona-uitbraak was bovendien een dertigtal minderjarigen van zestien tot achttien jaar op het forum van Awel actief om te praten met leeftijdsgenoten, de zogenaamde j-awellers. Awel is actief op Facebook en Instagram en is de afgelopen dagen gestart op TikTok.

1.3. Kwetsbare jongeren

Voorts hebben de ministers Benjamin Dalle en Wouter Beke en het agentschap Opgroeien een taskforce opgericht over kwetsbare jongeren. Organisaties uit het jeugdwelzijnswerk stuurden alarmerende signalen dat ze een aanzienlijke groep kinderen en jongeren onvoldoende of niet meer bereikten als gevolg van de coronamaatregelen.

Kinderen en jongeren die in leefgroepen kleine stapjes aan het zetten waren, zitten nu noodgedwongen thuis. Groepsvormingen zorgen ook thuis voor de nodige verademing. Ook veel begeleidingstrajecten van kwetsbare gezinnen staan nu op pauze of moeten telefonisch gebeuren. Jeugdwelzijnswerkers die de afgelopen

weken en maanden een band opbouwden en een traject uitwerkten, verliezen hun greep op die kinderen, jongeren en gezinnen. Net zij lopen een nog groter risico op verdere achteruitstelling en op termijn ook uitsluiting.

De bedoeling van de taskforce is concrete noden in kaart brengen en bekijken welke projecten hierop kunnen inspelen. Uiteraard vertrekt de werkgroep vanuit de noden vanwege de coronamaatregelen, maar hij zal zich ook over de periode nadien buigen. De taskforce is samengesteld uit experts uit het brede werkveld, dus niet alleen Jeugd. De minister hoopt op korte termijn de resultaten daarvan te kunnen toelichten.

De dienstverlening gaat verder dan enkel online. Het is dan ook goed dat de Veiligheidsraad op vraag van de Vlaamse overheid de jeugdwelzijnswerker als essentieel beroep erkend heeft, net als de gezondheidswerkers, het veiligheidspersoneel, het personeel van de supermarkten, de journalisten en de mediawerkers. De regel blijft dat ze werken via chat, telefoon enzovoort, maar er zijn ook beperkte fysieke contacten mogelijk, uiteraard mits respect voor de regels van onder meer social distancing.

Jeugdbeleid is een transversale bevoegdheid, dus ook voor de gevolgen van de coronacrisis op alle bevoegdheidsdomeinen. Zeker de problemen van de kwetsbare jongeren zullen in vele commissies van het Vlaams Parlement behandeld worden. Ook daarbij is het zaak niet alleen de korte maar ook de lange termijn te viseren. De minister verwijst naar enkele doelstellingen uit het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan over:

- mentaal welbevinden;
- voor alle jongeren toegankelijk jeugdwerk en vrije tijd;
- mediawijsheid, zeker voor jongeren en gezinnen die nu voor het eerst laptops en wifi krijgen.

Tot en met de paasvakantie zijn de maatregelen duidelijk. Minister Benjamin Dalle heeft weliswaar begrip voor vragen over hoe de zomervakantie zal verlopen, maar sluit zich aan bij de oproep van De Ambrassade dat zowel jeugdorganisaties als lokale besturen best geen overhaaste beslissingen nemen en wachten met het annuleren van activiteiten in de zomervakantie. Jeugdactiviteiten verschillen immers danig van evenementen van het type muziekfestivals. De definitieve beslissing ligt uiteraard in handen van experts en virologen.

De minister hoopt dat bij een geleidelijke herlancering van het maatschappelijke leven de nodige prioriteit zal uitgaan naar kinderen en jongeren: kinderopvang, kleuterschool, basisschool en secundaire scholen, maar ook jeugdinstellingen. Dat kinderen en jongeren uit jeugdinstellingen nu voltijds thuis of in die instelling verblijven, is zwaar voor de instellingen en de families. Minister Benjamin Dalle vraagt dan ook steun van de Vlaamse volksvertegenwoordigers voor een vraag die hij samen met minister Wouter Beke tot de Veiligheidsraad heeft gericht, namelijk om leefgroepen te erkennen als gezin. Ze leven de facto als gezinsgroep, maar de erkenning zal het hen mogelijk maken samen met een begeleider te gaan wandelen.

In deze moeilijke periode heeft de huidige generatie kinderen en jongeren haar kracht bewezen, besluit minister Benjamin Dalle. Ze hebben getoond dat ze weerbaar en veerkrachtig zijn. Het jeugdwerk heeft laten zien hoe innovatief het omgaat met deze situatie: onlinejeugdbeweging, onlineactiviteiten, zoomsessies, noem maar op. Op die kracht is Benjamin Dalle als minister van Jeugd bijzonder trots.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de commissie

Freya Perdaens beaamt dat de veerkracht van de Vlaamse jeugd de afgelopen weken duidelijk is gebleken. De jeugd zit vol initiatief- en ondernemerszin en durft aan te kloppen als ze weet dat ze een verschil kan maken. De jeugdbewegingen staken met hun onlinejeugdbeweging, maar ook partners als WAT WAT, Awel, Bataljong en de Vlaamse Jeugdraad, een tandje bij voor bijvoorbeeld kwetsbare jongeren. Ook het beleid schakelde snel, onder meer om jongeren in een moeilijke thuissituatie bij te staan. *Freya Perdaens* hoopt dat bewindvoerders op dat elan voortgaan.

Er is nog geen zekerheid over de zomerkampen en nog minder over buitenlandse dan over binnenlandse. Zal minister Benjamin Dalle de jeugdbewegingen helpen in hun communicatie, bij voorbereidingen en onderhandelingen met andere landen? Kunnen zowel de erkende als de niet-erkende jeugdverblijfplaatsen aanspraak maken op de ondersteuning? Dat is wezenlijk om de terugbetaling gemakkelijker af te handelen.

Waarom is er – naast extra middelen voor onder meer Awel, WAT WAT en influencers – geen onlinecampagne gelanceerd? Uit het jaarverslag 2019 van WAT WAT blijkt dat het zijn bereik verdubbeld heeft. Een minpunt is wel dat de bezoekers van zijn Facebookpagina maar voor een vierde onder de 25 jaar zijn. Het is wezenlijk dat de boodschappen bij de doelgroep terechtkomen.

Krijgen de j-awellers een bepaalde opleiding? Hoe worden ze begeleid? Ze moeten beschermd worden tegen een te grote druk.

Aan de andere commissieleden vraagt *Freya Perdaens* om samen het bereik van Awel, WAT WAT en de Vlaamse Jeugdraad te helpen vergroten. N-VA heeft een tweet van de Vlaamse Jeugdraad met de contactlijnen geretweet, waardoor het bereik verdubbeld is. Zoiets is nuttig en kost weinig moeite. Zelfs de politie van Leuven deed dat recent nog.

Jeremie Vaneeckhout vindt het belangrijk de jeugd, de toekomst, in deze tijden naar waarde te schatten. Hij dankt minister Benjamin Dalle en de diensten waar deze mee samenwerkt, voor het sterke werk van de afgelopen weken. Zijn volgende opmerkingen zijn dan ook enkel bedoeld om het nog beter te doen.

Ten eerste dringt het commissielid erop aan om zo snel mogelijk financiële duidelijkheid te scheppen. Het is goed dat de steunfondsen voor het jeugdtoerisme en voor cultuur, jeugd en sport snel aangekondigd zijn, maar de verdeling moet volgen. Pas later is aangekondigd dat de 200 miljoen euro uit het noodfonds moet gedeeld worden met andere sectoren als sierteelt, toerisme en mobiliteit. Ook die sectoren hebben inderdaad middelen nodig, maar meer duidelijkheid is gewenst.

Groen heeft de indruk dat de extra middelen vooral gaan naar bovenlokaal jeugdwerk, maar het lokale jeugdwerk zal een grotere impact ondervinden. De jaarlijkse fuif, de koekenverkoop enzovoort, die nodig zijn om de werking te financieren, zijn immers geschrapt. Vlaanderen kan dat niet betalen, maar het is de taak van de minister om de komende weken en maanden in overleg met de lokale besturen de mogelijkheden na te gaan: of een extra inspanning mogelijk is, of subsidies eerder kunnen worden uitbetaald met eventueel steun van Vlaanderen enzovoort.

Het jeugdtoerisme met zijn hostels, jeugdherbergen, jeugdverblijfplaatsen en jeugdverblijven type C, is nu al zeker dat de 5 plus 1 miljoen euro niet zal volstaan om de verliezen te dekken. Uiteraard begrijpt de sector dat de overheid niet alles

kan vergoeden, maar hij dreigt wel snel overkop te gaan. In de periode maart-oktober realiseert hij immers zijn jaaromzet. Als de buitenlandse initiatieven dan nog geschrapt worden, heeft dat een gigantische impact. De sector heeft aan de kabinetten en administratie enkele voorstellen gedaan voor verdeelsleutels van de middelen en heeft ook gevraagd om de subsidies voor personeel en de werkings-toelagen sneller te betalen. Hij vraagt voorts om de promotiebudgetten voor 2020 in te mogen zetten voor de structurele ondersteuning. Wat vindt de minister van die voorstellen?

Op het vlak van jeugdinformatie is Jeremie Vaneekhout blij met extra investeringen in WAT WAT en Awel. Het is inderdaad zaak om jongeren te bereiken op de kanalen die zij gebruiken, dus ook TikTok. De onlinecampagnes komen er binnenkort, maar wordt daarvoor ook gebruikgemaakt van pushberichten en advertising?

Jeremie Vaneekhout beaamt dat volksvertegenwoordigers een handje kunnen helpen bij de bekendmaking, zoals hijzelf trouwens al deed.

Wat het jeugdwelzijnswerk betreft, sluit het lid zich aan bij de zorgen van de minister, maar ook bij diens appreciatie voor het gigantische werk dat al verzet is. Hij hoopt nu op snelle resultaten van de taskforce. De lockdown zal nog even duren en de impact wordt alleen maar groter. Het is goed dat deze beroepen als essentieel erkend zijn. De sector moet nu echter voortdurend boven zijn capaciteit draaien met nieuwe werkvormen en nieuwe en intensere uitdagingen. De spreker roept de minister op om toch extra middelen vrij te maken voor het jeugdwelzijnswerk. Dat mag echter niet op enige wijze in de fase na de crisis gecompenseerd worden, bijvoorbeeld in personeelsbezetting of capaciteit.

Wat de zomervakantie en de exitstrategie betreft, is Jeremie Vaneekhout blij met het pleidooi van minister Benjamin Dalle om niet de economie maar de meest kwetsbare groepen als leidraad te nemen. Hoe denkt de minister over het eventuele inkorten van de zomervakantie en de impact daarvan op de cruciale rol van het jeugdwerk?

Tot slot belijdt ook Jeremie Vaneekhout zijn geloof in de jeugd. De afgelopen weken hebben aangetoond dat de huidige jeugd minstens even getalenteerd, geëngageerd en krachtig is als voorgaande generaties. Ook het jeugdwerk heeft zijn kracht getoond. Het beeld dat de jeugd de maatregelen niet naleeft, is gebaseerd op een foute minderheid. Het lid roept de commissie op om die foute beeldvorming gezamenlijk bij te sturen en haar vertrouwen in deze generatie uit te dragen.

Steven Coenegrachts sluit zich aan bij de appreciatie voor jeugd en jeugdwerk. Minister Benjamin Dalle maakt op dit moment zijn ambitie waar om overkoepelend minister van kinderrechten te zijn. Hij heeft adequaat gereageerd om het jeugdwerk de nodige financiële stabiliteit te bieden. Het is zaak dat de komende maanden goed te monitoren om die stabiliteit te blijven garanderen. Het jeugdwerk wil graag snel duidelijkheid over de zomeractiviteiten. Het is aan de minister om samen met de wetenschappers en het middenveld te gepasten tijde de beslissing te nemen. Zodra het kan, moeten de sector en de ouders geïnformeerd worden.

Het commissielid is heel blij met het educatieve aanbod van de VRT. Steven Coenegrachts zal zeker zijn socialemediakanalen gebruiken om het bereik van de organisaties te vergroten. Hij zal datzelfde voorstellen aan het mediateam van Open Vld.

Kwetsbare jongeren die al in trajecten zitten, zijn allicht beter te detecteren dan degenen die nu door sluimerende of andere conflicten getroffen worden. De spreker hoopt dat de taskforce concrete voorstellen heeft om ook hen hulp te bieden.

Tot slot dankt Steven Coenegrachts minister Benjamin Dalle voor zijn inspanningen.

Tinne Rombouts spreekt haar appreciatie uit voor minister Benjamin Dalle en zijn snelle acties in nauw overleg met de sector. Het lid neemt haar hoedje af voor de sector en alle organisaties. Ze hoopt dat de ervaringen waarbij ook andere ministers betrokken zijn, lang zullen nazinderen. Ze uit haar steun voor de taskforce voor kwetsbare kinderen en jongeren. Ook verdere acties in nauw overleg met Welzijn, beoordeelt Tinne Rombouts positief. Dat jeugdwelzijnswerker een essentieel beroep is, is een troef.

De extra ondersteuning voor de communicatiekanalen met extra mogelijkheden en nauw overleg is belangrijk voor kinderen en jongeren, maar loont enkel als ze voldoende bekendgemaakt worden, wat de minister de afgelopen weken in ieder geval afdoende deed.

Het jeugdwerk heeft zich van zijn creatieve kant getoond door dadelijk online te gaan. Naast het media-aanbod op de VRT is dat initiatief uitgegroeid tot een leuke bron van ideeën voor kinderen en jongeren thuis.

Natuurlijk lijdt het jeugdwerk, grotendeels vrijwilligerswerk, onder de hele situatie. Het kan zijn basiswerk niet doen, maar evenmin de noodzakelijke geldacties organiseren. Tinne Rombouts hoopt dat de lokale besturen mee op zoek gaan naar oplossingen. Ze suggereert de minister voorbeelden van maatregelenpakketten op te stellen en de lokale besturen te vragen het jeugdwerk zeker niet te vergeten. De lokale besturen hebben trouwens een grote rol te spelen in het bereiken van kinderen en jongeren, waaronder de kwetsbare. Ook op dat vlak ontstaan er creatieve ideeën.

Tinne Rombouts steunt de opvatting van de minister dat de beslissing over de zomeractiviteiten zo lang als organisatorisch mogelijk is, moet worden uitgesteld. Ze mogen niet op dezelfde manier behandeld worden als grote evenementen of activiteiten van het type internationale festivals. Op kamp gaan is van een andere orde. Het gebeurt in beperkte groep en kan zo georganiseerd worden dat er geen contact is met anderen, zelfs met de lokale burgers, bijvoorbeeld door op de kampplaats te blijven. Misschien is het een idee om in de eigen buurt op kamp te gaan. Het commissielid suggereert om nu al lokale besturen uit te dagen om in de eigen gemeente kampplekken te zoeken. Buitenlandse kampen liggen allicht moeilijker.

Tijdelijke kampplaatsen met tijdelijke infrastructuur vergen tenten, die maar beperkt beschikbaar zijn. Tinne Rombouts stelt voor de mogelijkheid te onderzoeken om tenten uit de privésector te gebruiken die nu niet nodig zijn doordat festivals geschrapt worden. Kortom, ze dringt aan om ervoor te zorgen dat de kampen toch kunnen doorgaan.

Schuiven met de zomervakantie heeft gevolgen voor het jeugdwerk. De spreker hoopt dat de minister van Onderwijs nauw contact houdt met de minister van Jeugd om de impact op het jeugdwerk te minimaliseren.

Tot slot wenst Tinne Rombouts minister Benjamin Dalle nog veel succes. Samen met de andere commissieleden wil ze alles op alles zetten voor de kinderen en jongeren.

Orry Van de Wauwer deelt de appreciatie van zijn collega's voor de aanpak.

Minister-president Jan Jambon heeft al gezegd dat de middelen van het noodfonds verdeeld zullen worden op basis van de geleden schade. Het is goed dat de taskforce de nodige tijd zal nemen om een goede analyse te maken om de middelen

gericht in te zetten. Dat zal nodig zijn daar 200 miljoen euro een mooi bedrag is, maar de schade vele malen groter zal zijn. Zeker in de jeugdsector kunnen heel wat organisaties geen beroep doen op de hinderpremie. Het is zaak ervoor te zorgen dat ze bij de verdeling van het noodfonds niet opnieuw uit de boot vallen. Orry Van de Wauwer rekent er in dat verband op dat minister Benjamin Dalle de belangen van de jeugdsector afdoende verdedigt, en vraagt aan hem de bevestiging dat alle werksoorten van de jeugdsector er een beroep op kunnen doen.

Voorts kondigde de minister-president aan dat geen enkele organisatie subsidies zal verliezen als ze bepaalde subsidievoorwaarden niet kan naleven ten gevolge van de coronacrisis. Minister Benjamin Dalle heeft die geruststelling met zijn antwoorden alleen maar vergroot:

- een versnelde betaling van voorschotten;
- projectmiddelen voor reeds gemaakte kosten, ook als het project niet kan doorgaan;
- soepelere toepassing van de decretale voorwaarden voor de subsidies.

Heel wat lokale verenigingen kunnen geen beroep doen op de hinder- of compensatiepremie of de noodfondsen. Hen kunnen lokale besturen op verschillende manieren steunen.

Het commissielid neemt de gelegenheid te baat om Kinderwerking Fabota in de kijker te zetten. Die moest de deuren sluiten, maar de medewerkers zetten zich als vrijwilliger in voor opvang in scholen en vakantieopvang. Ze doen dat met een mobiel team, dat langsgaat bij gezinnen, laptops verspreidt enzovoort. Het is maar een van de vele initiatieven die aantonen dat de jeugdsector fantastisch werk levert.

Hannes Anaf dankt minister Benjamin Dalle en zijn kabinet en administratie voor het goede werk van de voorbije weken. De uitdagingen van de coronacrisis zijn groot voor de hele samenleving, maar zeker voor het jeugdwerk en kinderen en jongeren, en dan vooral voor de kwetsbaren onder hen. Het commissielid vindt het ook nodig dat de commissie vaker over Jeugd bijeenkomt.

De druk op de maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren wordt door de crisis groter. Zo blijkt uit de cijfers van hulplijnen en chatboxen, die dan nog maar het topje van de ijsberg zijn. Het commissielid vreest voor schrijnende situaties. Ook hij vindt het dus goed dat de jeugdwelzijnswerkers toegevoegd zijn aan de lijst van de essentiële beroepen, en is blij met de taskforce.

Morgen buigt de Vlaamse Regering zich over een ontwerp van besluit over de impact van corona op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Betreft het aspecten die de taskforce heeft aangebracht? Kan de minister daar al meer over vertellen?

Vakantie is voor kwetsbare kinderen en jongeren zeer belangrijk. Wanneer zou echter de beslissing kunnen vallen over de zomeractiviteiten van het jeugdwerk?

Ook *Hannes Anaf* pleit voor goed overleg met minister van Onderwijs Ben Weyts. Als bijvoorbeeld de zomervakantie van hogescholen ingekort wordt, heeft dat gevolgen voor de jeugdinitiatieven, de kampmonitoren en de speelpleinwerkingen.

Wanneer zal er beslist worden over de verdeling van het noodfonds?

Ook lokaal moet er gezocht worden naar compensatie voor de jeugdwerkingen op dat niveau.

Het bestaan van een nooddecreet noemt Hannes Anaf een goede zaak. Hij polst of bij erkenningen rekening wordt gehouden met de gevolgen van corona. Hij refereert aan een jeugdwerkinitiatief dat in de paasvakantie aan de vereiste om in voldoende provincies actief te zijn, had willen voldoen, om zo als landelijk jeugdwerkinitiatief te worden erkend.

Tot slot uit de spreker zijn bezorgdheid over het recht op buitenspelen, ook voor kinderen die geen tuin hebben. Lopen en fietsen zijn toegestaan. Veiligheid primeert natuurlijk, maar hij vraagt toch ook aandacht te hebben voor het recht om buiten te spelen.

Elisabeth Meuleman weet dat de leerkloof tussen kinderen elk jaar groter wordt in de vakantie. Nu wordt die periode alleen maar langer, en daarmee de schoolachterstand. Professor Jan Van Damme pleit om kinderen aan te zetten tot lezen. Leesbevordering kan in deze periode via het jeugdwerk, het onderwijs, maar ook via de VRT. De spreker pleit voor samenwerking om lezen onder de aandacht te brengen en zo de schoolachterstand enigszins te beperken.

2.2. Antwoordenronde

Minister *Benjamin Dalle* verduidelijkt dat de oproep om nog geen beslissing te nemen, zowel binnenlandse als buitenlandse kampen betreft. Voor buitenlandse kampen komt daar nog de afhankelijkheid van beslissingen van andere landen bij. Dat zal per land verschillen, hoewel een vorm van Europese strategie handig zou zijn. In verband met kampen in Wallonië onderhoudt hij goede contacten met de ministers Valérie Glatigny en Céline Tellier. De Ambassade heeft een werkgroep voor de voorbereiding van de zomervakantie. Het is belangrijk de gemeenten daarbij te betrekken. Misschien is het nodig om in de gemeente zelf kampplaatsen te zoeken. Het zou niet slecht zijn als de lokale besturen daar alvast over nadenken.

In het wettelijke kader van Toerisme Vlaanderen zijn er geen steunmogelijkheden voor niet-erkende jeugdverblijfplaatsen. Vaak gaat het om jeugdlokalen die minder dan zestig dagen per jaar verhuurd zijn. Hun verliezen zullen allicht beduidend lager uitvallen dan die van de centra die het hele jaar open zijn. Minister Zuhair Demir volgt dat in detail op.

Dat politici en partijen hun socialemediakanalen inzetten voor de onlinepromotie van de hulplijnen, is zeker een goede zaak. WAT WAT en Awel hebben extra budgetten gekregen voor gerichte promotiecampagnes. De j-awellers worden ondersteund door reguliere vrijwilligers en professionele krachten van Awel, en hebben een opleiding gekregen. Het klopt dat de zware problemen van bellers niet op hun schouders terecht mogen komen.

Over de subsidies is er duidelijkheid, onder meer betreffende de vervroegde betaling van voorschotten en de flexibelere termijnen. Over andere financiële kwesties kan de minister nog geen helderheid brengen. Alle denksporen worden onderzocht. Bij de verdeling van de 200 miljoen euro van het noodfonds zal de minister ervoor pleiten dat een belangrijk bedrag naar de jeugdsector gaat. Het fonds is bedoeld voor organisaties die vandaag al gesteund worden door de Vlaamse overheid. Welke kan hij nu nog niet zeggen, maar het schadecriterium is bepalend. De Ambassade is, samen met andere organisaties, de schade in kaart aan het brengen.

Een deel van de organisaties is bovenlokaal. Andere, zoals de jeugthuizen, zijn lokaal. De bovenlokale geprofessionaliseerde jeugthuizen, gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, komen in aanmerking voor een compensatiepremie. Daarover is overlegd met Formaat. De jeugthuizen die met vrijwilligers werken – de meerderheid in Vlaanderen – kunnen geen beroep doen op een compensatie- of hinderpremie. De Vlaamse overheid gaat na wat mogelijk is, maar meestal zijn die

jeugdhuizen ingebed in en gesteund door de lokale besturen via de infrastructuur, de locatie, gesubsidieerde verbouwingen, en soms ook gesubsidieerde werking. De lokale middelen zijn sinds de hervorming niet meer geaffecteerd, dus is het zaak te vertrouwen op de lokale autonomie. Als coördinerend minister van Jeugd- en Kinderrechten zal Benjamin Dalle de lokale besturen stimuleren om hun verantwoordelijkheid te nemen en zich in te schakelen in de Vlaamse strategie.

Meer middelen voor jeugdwelzijnswerk is een bredere kwestie, onder de bevoegdheid van minister Wouter Beke. Het jeugdwelzijnswerk kan inderdaad alle steun gebruiken. Beslissen over de schoolvakantie is een zaak van de Veiligheidsraad, en vooral van Onderwijs. Daarover kan minister Benjamin Dalle geen uitspraken doen.

Voorts beaamt de minister hoe interessant het jeugdaanbod van de VRT wel is.

De algemene waardering van de commissie voor het jeugdmiddenveld treedt hij eveneens bij.

De minister staat achter de vraag naar focus op kwetsbare jongeren, die er altijd moet zijn maar zeker in deze prangende periode. De Vlaamse Regering buigt zich vrijdag over twee besluiten: één van minister Wouter Beke en één van hemzelf. Ze leggen ten eerste de juridische basis voor de al eerder goedgekeurde extra subsidie voor WAT WAT, Awel, Tele-Onthaal, 1712 en 1813.

Een ander besluit staat een vereniging die kan aantonen dat haar geplande activiteiten niet konden doorgaan door de verplichte sluiting, toe om die toch mee in rekening te brengen voor een erkenning, ook met betrekking tot activiteiten in meerdere provincies.

Buitenspelen is inderdaad een recht, ook voor kinderen en jongeren zonder tuin en in grote steden. Minister Benjamin Dalle heeft opgeroepen om bij het hernemen van het maatschappelijke leven, voorrang te geven aan wat belangrijk is voor kinderen en jongeren, dus ook het buitenspelen en de speelpleinen.

Voor leesbevordering wordt het VRT-platform LangZullenWeLezen! extra in de verf gezet. Ook Iedereen Leest stimuleert leesbevordering. Minister Benjamin Dalle zal vragen aan de VRT welke bijkomende leesbevorderingsinitiatieven ze al genomen heeft en of er nog versterking mogelijk is.

Tinne Rombouts begrijpt dat speelpleintjes om virologische redenen afgesloten zijn. Ze suggereert om bij het versoepelen van de maatregelen het gecontroleerde openstellen van die speelpleintjes te overwegen, bijvoorbeeld onder toezicht of op afspraak.

Voorts polst het lid of het mogelijk is de Buitenspeeldag te verplaatsen en er extra promotie voor te voeren. Na de lockdown zal het allicht een nog grotere uitdaging worden om kinderen en jongeren naar buiten te krijgen.

Jeremie Vaneckhout kan er begrip voor opbrengen dat de noodfondsmiddelen nog niet verdeeld zijn, maar vraagt de minister de boodschap van de commissie over te maken om een deel ervan voor jongeren te reserveren. De sector raamt de schade tussen de 4 en de 10 miljoen euro, afhankelijk van hoeveel ouders hun betalingen terugvragen.

Het lid begrijpt ook dat niet-erkende jeugdverblijfcentra niet in aanmerking komen voor die premies, maar wat met erkende maar niet-gesubsidieerde privéverblijfcentra? Het zou voor de sector dramatisch zijn als die spelers overkop zouden gaan. De sector zelf suggereert om de berekeningen niet alleen te baseren op het

gemiste aantal bedden maar ook naar de omzet te kijken. Hun financiële model is immers op allebei gebaseerd.

Jeremie Vaneekhout vraagt minister Benjamin Dalle om zich wel degelijk te mengen in het debat over de schoolvakantie, omdat ook de belangen van kinderen en jongeren in de brede zin een rol spelen.

Groen vraagt extra middelen voor het jeugdwelzijnswerk, buiten de reguliere begrotingsverhogingen. De fractie wijst erop dat een deel van de sector wel degelijk onder de bevoegdheid van minister Benjamin Dalle valt en op hem rekent om te onderzoeken wat mogelijk is.

Hannes Anaf erkent dat er goede redenen zijn om speelpleinen en speeltuinen te sluiten, maar vraagt er bij de federale verantwoordelijken op aan te dringen dat gezinnen die op een appartement wonen, toch in gezinsverband op een grasveld of openbaar domein zouden mogen spelen. Zo er versoepelingen op til staan, moet dat een van de eerste worden.

Minister *Benjamin Dalle* acht het zeer onwaarschijnlijk dat de Buitenspeeldag van 22 april zal doorgaan. Uit overleg blijkt bovendien dat het voor de partners moeilijk is de dag naar een andere datum te verschuiven. Een gestructureerde nationale dag zal dus een jaar uitgesteld worden. Heel wat lokale besturen zoeken echter een alternatief, een ander soort buitenspeeldag. Een idee is om die te laten samenvallen met de Dag van de Jeugdbeweging.

De minister is blij omdat de volksvertegenwoordigers zijn pleidooi steunen om bij een versoepeling van de maatregelen voorrang te geven aan kinderen en jongeren, maar ook dat ze vragen om vandaag al te kijken of het mogelijk is speelpleintjes open te stellen – met weliswaar strikte regels voor social distancing.

Hij zal de verdere aanpak in verband met de jeugdverblijfplaatsen samen met minister Zuhal Demir bekijken.

Van de vraag van Jeremie Vaneekhout over middelen voor het jeugdwelzijnswerk, gaat minister Benjamin Dalle ervan uit dat deze niet doelt op de structurele financiering. Die valt deels onder de bevoegdheid van minister Wouter Beke en deels onder zijn eigen bevoegdheid. De structurele behoeften zijn sowieso erg groot. Vandaag is echter de vraag aan de orde wat nu extra mogelijk is, om tijdens en vlak na de lockdown het jeugdwelzijn te versterken. Precies daarover buigt de taskforce zich. Een zoektocht naar de concrete bestemming van extra coronamiddelen vanwege Vlaanderen is echter niet evident, juist omdat de noden – zeker op mentaal vlak – zo al groot zijn en vandaag groter dan ooit. Toch komt het werkveld niet meteen met concrete voorstellen. "Hebben de leden ideeën voor concrete projecten voor de komende weken?", is een open vraag van de minister aan de commissie. Die projecten mogen gerust iets kosten.

Orry Van de Wauwer suggereert nog om de jeugdwelzijnswerkers in te schakelen in de handhaving van de coronamaatregelen. Heel wat kinderen en jongeren hebben geen tuin om in te spelen. Misschien kunnen zij wel, onder toezicht van jeugdwelzijnswerkers of lokale jeugddiensten, gebruikmaken van publieke openluchtinfrastructuur zoals speelpleinen. Een begeleidend en sensibiliserend optreden van dergelijke werkers zou Orry Van de Wauwer prefereren boven sanctioneren met GAS-boetes.

Jeremie Vaneekhout gaat in op de vraag van de minister. Hij heeft opgevangen dat de sector van het jeugdwelzijnswerk te weinig mensen en praktische middelen heeft om zijn werk te doen. Hij suggereert dan ook extra medewerkers aan te

stellen, zoals studenten Sociaal Werk of medewerkers van organisaties die stilliggen. De komende dagen wil het commissielid nog meer suggesties aanreiken.

Hannes Anaf is niet verbaasd dat er niet meteen praktische voorstellen uit de sector komen, aangezien jeugdwelzijnswerk doorgaans op persoonlijke contacten draait. Ook hij vindt het een goed idee om op het moment dat contact terug mogelijk is, meer personeel in te zetten. Ook hij zal zelf mee nadenken over extra initiatieven.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Steven COENEGRACHTS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CJM	Cultuur, Jeugd en Media
GAS	gemeentelijke administratieve sanctie
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent